

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym (Dz. U. Nr 123, poz. 849), której wejście w życie przewidziano z dniem 1 lutego 2008 r. (z wyjątkiem niektórych przepisów) nakłada na prezesów sądów okręgowych konieczność zawierania umów o wykonywanie czynności lekarza sądowego.

W świetle ww. ustawy lekarze sądowi powinni spełniać szereg warunków, o których mowa m.in. w art. 5 ustawy. Procedura wyboru z listy kandydatów przekazanej przez okręgowe rady lekarskie odbywa się według ściśle określonych wymogów formalnych. Należy również zauważyć, że wykonywanie przez lekarzy sądowych czynności przewidzianych w ustawie obwarowane jest także szeregiem warunków, jak np. zasady wykonywania czynności lekarza sądowego czy prowadzenie rejestrów wystawionych zaświadczeń.

Wszystkie te okoliczności sprawiły, że na terenie kraju zainteresowanie pracą w charakterze lekarzy sądowych jest niewielkie. Z nadsyłanych przez prezesów sądów informacji wynika, że w okręgach niektórych sądów mogą wystąpić poważne utrudnienia w dostępie do lekarzy sądowych z uwagi na niemożność zawarcia umów. Nadmienić przy tym należy, że problem ten nie kształtuje się jednolicie we wszystkich okręgach sądowych.

Konieczne jest zatem podjęcie działań zmierzających do usprawnienia pracy sądów, a jednocześnie mających na celu zapobieżenie przewlekłości prowadzonych spraw z powodu niemożności uzyskania przez strony dokumentacji od lekarza sądowego i wprowadzenie stosownego rozwiązania ustawowego innego niż przedłużenie okresu *vacatio legis*.

Wydaje się słusznym poglądem, że problem braku lekarzy sądowych, mający charakter zazwyczaj lokalny, powinni rozwiązywać prezesi sądów, z pomocą instrumentów prawnych przewidzianych przez ustawodawcę, a wprowadzonych na dość krótki okres czasu i umożliwiających dostosowanie się do nowej sytuacji. Dopuszczenie przez prezesów sądów innych lekarzy do wykonywania funkcji lekarza sądowego jest pewnym rozwiązaniem zaistniałej sytuacji,

indywidualnie w zależności od skali problemu w danym regionie kraju. Zarządzenia prezesów sądów okręgowych o dopuszczeniu do wykonywania czynności lekarza sądowego byłyby podawane do wiadomości publicznej na tablicach ogłoszeń, o których mowa w § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 249).

Ta forma zapobiegnie wycofywaniu się przez lekarzy z już zawartych umów i nie narazi Skarbu Państwa na ewentualną odpowiedzialność odszkodowawczą, w tych sytuacjach gdzie umowy już zawarto, a lekarze sądowi nie mieliby możliwości wykonywania czynności zgodnie z ustawą gdyby przedłużono okres *vacatio legis*.

Problem dotyczący braku lekarzy sądowych zasygnalizowany w ostatnim i dość krótkim okresie czasu przez prezesów sądów jest tej wagi, że należy podjąć niezwłoczne działania umożliwiające jego rozwiązanie.

Uregulowanie powyższej kwestii w możliwie szybkim terminie jest uzasadnione przede wszystkim ważnym interesem państwa. Wprowadzenie przepisu art. 28a umożliwi uczestnikom postępowania uzyskanie stosownej dokumentacji i może zapobiec przewlekłości postępowań. Natomiast brak powyżej wskazanego rozwiązania może narazić państwo polskie na zarzuty ewentualnego naruszania praw człowieka (np. prawa do rzetelnego procesu) w sytuacji, gdy strona postępowania nie mogą otrzymać stosownych dokumentów od lekarza sądowego, byłaby zmuszona stawić się przed sądem.

Przepis ten nie wprowadza na czas określony ograniczenia kompetencji lekarzy sądowych, jak też nie powiela ich kompetencji, natomiast ma jedynie na celu usprawnienie postępowań w przypadku wystąpienia trudności w dostępie do lekarza sądowego.

Regulacje zawarte w projektowanej ustawie mają na celu podjęcie działań zmierzających do usprawnienia pracy sądów. Zatem w sposób bezpośredni służą ważnemu interesowi państwa, co zasadnym czyni uznanie, że spełniają one przesłanki z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 68, poz. 449), których zaistnienie uzasadnia wyznaczenie dnia wejścia w życie

niniejszej ustawy na dzień jej ogłoszenia w Dzienniku Ustaw. Należy przy tym podkreślić, że projekt nie nakłada żadnych obowiązków na obywateli lub inne podmioty spoza systemu organów państwa, a zatem przyjęcie proponowanego rozwiązania nie stoi z pewnością w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawa.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty objęte ustawą

Projekt dotyczy sądów i organów prowadzących postępowanie karne w zakresie prowadzonych postępowań sądowych i przygotowawczych oraz uczestników tych postępowań.

2. Cel wprowadzenia nowelizacji

Celem proponowanych zmian jest usprawnienie pracy sądów i organów prowadzących postępowanie karne w tych ośrodkach, gdzie wystąpią trudności w dostępie do lekarza sądowego i umożliwienie uznawania przez organy prowadzące postępowanie innej dokumentacji medycznej niż zaświadczenie wystawione przez lekarza sądowego.

3. Wprowadzenie w życie przedmiotowej nowelizacji nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.

4. Skutki finansowe

Wprowadzenie przedmiotowej nowelizacji nie spowoduje potrzeby wydatkowania środków finansowych z budżetu państwa.

5. Konsultacje

Projekt został przekazany do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa, Sądowi Najwyższemu, Prezesom Sądów Apelacyjnych i Okręgowych oraz Naczelnej Radzie Lekarskiej. Uwagi i opinie zgłoszone przez wskazane podmioty zostały poddane wnikliwej analizie i wykorzystane w toku prac nad projektem.

6. Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Materia projektowanej nowelizacji leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

7. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie wskazanej ustawy.